

Előterjesztés

a képviselő-testület 2022. május 26-án tartandó ülésére

Tárgy: Javaslat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2021. évi átfogó értékelésére

Előterjesztő: Tóth József polgármester

Előkészítő: dr. Sivák Anita jegyző
Andorkó Mihályné irodavezető
Tóth Árpádné intézményvezető
Peténé Molnár Éva intézményvezető
Csibi Lajos intézményvezető

Iktatószám: 603-3/2022.

Véleményezte: Humánfeladatok és ügyrendi bizottság

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 94. § és 96. §-a meghatározza a települési önkormányzat gyermekvédelmi, gyermekjóléti feladatait, a helyi ellátórendszer kiépítésével, működtetésével, a gyermekek ellátásának megszervezésével kapcsolatos teendőit.

A gyermekek védelmének rendszere a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítása.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése minden év május 31-ig előírja a helyi önkormányzatnak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelés készítését. Jelen előterjesztés a 2021. évi helyzetértékelést, és a statisztikai adatokat tartalmazza. A beszámoló tartalmi elemeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Kormányrendelet 10. sz. melléklete határozza meg.

Polgár Város Önkormányzatának ellátási területe a település lakosságára terjed ki.

1. Demográfiai mutatók

Állandó lakosság száma 2021. december 31. napján:	8153 fő
0-3 évesek száma:	424 fő
4-6 évesek száma:	267 fő
7-14 évesek száma:	640 fő
15-18 évesek száma:	327 fő
Gyermekek száma összesen:	1658 fő

Óvodai létszám 286 fő, bölcsődei beiratkozott gyermekek száma 14 fő, általános iskolai tanuló létszám 388 fő, a József Attila Szakképző Iskolában (87 fő tanulói létszám) 34 fő polgári gyermek tanul.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

2.1.Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A települési önkormányzat jegyzője a gyermekvédelmi törvény alapján megállapítja a gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

A Covid-19 járványhelyzet szempontjából a 2021. év rendhagyónak mondható, hiszen a gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó jogosultságok nem veszítették el érvényességüket, a jogszabály a veszélyhelyzet megszűntetéséig fenntartja a jogosultságot.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 2021. évben 514 fő volt jogosult. Mindössze egy elutasító döntés született, ennek főleg az az oka, hogy az ügyfeleket tájékoztatjuk a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybevételének feltételeiről, és ha úgy látják, hogy nem lesznek jogosultak, kérelmüket nem nyújtják be. Hátrányos helyzetről 325 esetben, halmozottan hátrányos helyzetről 81 esetben készült döntés.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én fennáll, annak a tárgyév augusztus hónapjában, illetve akinek a tárgyév november 1-én fennáll, annak a tárgyév november hónapjában pénzbeli támogatást folyósít (gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 6.000.- Ft/fő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetűek 6.500.-Ft/fő összegben.) A jogosultság megállapítása a PTR rendszer adatain alapul.

A szünidei gyermekétkeztetés a Gyvt. 21/C. §-a alapján a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére állapítható meg. 2021. évben szünidei étkeztetésben részesülő 3-18 éves gyermekek száma: tavaszi szünetben 121 fő, nyári szünetben 134 fő, őszi szünetben 151, téli szünetben 151 fő. Jogosultak száma 160 fő. A konyhát üzemeltető Városgondnokság visszajelzése alapján megállapítható, hogy a jogosultak – nyilatkozatuk ellenére – nem mindegyike veszi igénybe a szünidei étkeztetést.

A szünidei gyermekétkeztetéshez kapcsolódó adminisztráció, (évi négyszeri értesítése a szülőnek, az igénylőlapok benyújtásával kapcsolatos teendők, az ebédjegyek kiosztása) nagy feladatot rónak az irodára.

A gyermekvédelmi kedvezmény és halmozottan hátrányos és hátrányos helyzet megállapítása során sok esetben fordul hozzánk az oktatási intézmény igazolás kiadása érdekében, mivel a szülők nem kezelik kellő fontossággal a megállapító határozatot.

2.2.Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

Az önkormányzat ún. önként vállalt feladatként települési támogatásként, bérlettámogatásban részesíti a helyi rendelete alapján azokat a középiskolás gyermekeket, akik lakóhelyüktől távoli intézményben tanulnak. A bérlettámogatás a teljes összegre kiterjed, ez 2021. évben az önkormányzati költségvetésben 200000.- Ft kiadást jelentett 8 fő esetében.

Nem tartozik szorosan a gyermekvédelmi, gyermekjóléti tevékenységhez, és csak részben érinti a 18 éves korosztályt, mégis fontosnak tartom megemlíteni, hogy Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjban 2021. évben 19 fő felsőoktatási hallgatót részesítettünk 5000.-Ft/hó összegben, 10 hónapon keresztül. Ez az önkormányzatnak 950.000.- Ft költségvetési kiadást jelentett.

A hatósági iroda munkatársai végzik a bírósági és egyéb társhatósági megkeresésekre a környezettanulmányt, amely gyermekelhelyezési, házasságfelbontás, gyermektartásdíj iránti perekben, gondozási díj megfizetése ügyekben a leggyakoribbak. A környezettanulmány tényleges elkészítésére felkérjük a család- és gyermekjóléti szolgálatot, melyre a gyermekvédelmi törvény lehetőséget biztosít. 2021. évben 11 alkalommal került sor környezettanulmány felvételére.

2020. január 1. napjától jegyzői hatáskörbe került a családvédelmi koordináció feladata, amely a családon belüli erőszak, valamint a távollattal kapcsolatban keletkezett ügyekben jelent hatósági feladatot. 2021. évben 5 eset került a jegyzői gyámhatóság elé, melyet az ügyfelek együttműködésének hiánya miatt nehéz volt kezelni, lezárni. Legtöbb esetben az idézést sem hajlandóak átvenni, a megadott időpontot nem tartják, nem mentik ki magukat a távollmaradás miatt. Ugyanakkor a veszélyhelyzeti jogszabály itt sem tette lehetővé a személyes ügyintézés, így az érintetteket és a kezdeményező szervezetet levélben tájékoztattuk a megtett intézkedésekről.

2.3. Gyermekétkeztetés megoldásának módja, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

A Városgondnokság által üzemeltetett konyhákban az alábbi korosztályok részére történik közétkeztetés: bölcsődei étkeztetés 14 fő, óvodai étkeztetés 282 fő, általános iskolás 355 fő.

0-3 éves korosztály esetén napi 4x-i gyermekétkeztetést biztosít a Városgondnokság által üzemeltetett óvoda konyhája, 3-6 éves korosztály esetén napi 3x-i étkezésben részesülnek a gyermekek, általános iskolai tanulók alsó és felső tagozat esetén a napi 1-2, illetve 3 x-i étkezésben részesülnek a tanulók az igények szerint.

Az étkeztetés 1-8 évfolyam esetén a Zólyom úti általános iskola ebédlőjében történik. A gimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolás tanulók esetén szintén az általános iskola ebédlőjében történik az étkeztetés.

Rászorultsági alapon gyermekvédelmi kedvezményben részesülő család, gyermekére tekintettel 100 %-os támogatásban részesül. A nevelt gyermek szintén 100 %-os támogatásban részesül. A család egy főre jutó jövedelmének vizsgálata alapján (öregségi nyugdíjminimum 300 %-a) szintén 100 %-os támogatást kérhet a szülő. Három vagy több gyermekes család esetén az egy háztartásban élő eltartott gyermekek esetén kérhetik az 50 %-os támogatás megállapítását. Szakorvos által leigazolt tartósan beteg gyermek esetén a szakorvosi igazolás alapján szintén az 50 %-os támogatást kérheti a szülő. Étkezési kedvezményben részesülők száma: 495 fő.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról a Polgári Szociális Szolgáltató Központ szakmai beszámolója, a gyermekek napközbeni ellátásának módjáról a Napsugár Óvoda és Bölcsőde készített beszámolót az alábbiak szerint:

Polgári Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Bevezető:

A jelzőrendszer munkájában a 2021-es év is hasonlóan telt, mint az azt megelőző, amikor az újonnan megjelenő koronavírus világszintű terjedésnek indult. Az akkoriban elrendelt korlátozások nagy része fennmaradt, azok továbbra is meghatározták mindennapjainkat.

Munkánkat az aktuális járványhelyzethez igazított protokollok és jogszabályok mentén kellett végeznünk, az együttműködéseket a jelzőrendszer tagjaival az év nagy részében telefonon és írásban bonyolítottuk, minimálisra szorítva a személyes találkozások számát mind a kollégákkal, mind az ügyfelekkel. A területen dolgozó szakemberek kitartó erőfeszítései minden elismerést megérdemelnek, akik munkájukkal segítették a nehéz helyzetbe került gyermekeket, családokat.

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége:

2021. évben a család- és gyermekjóléti szolgálat Polgár Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltató Központjának önálló szakmai egységként végezte feladatát Polgár város közigazgatási területén.

A szolgálat a feladatellátásra vonatkozó jogszabályokban foglalt kötelezettsége alapján nyújt az egyének és családok részére szociális és mentálhigiénés alapellátást, a helyi szociális problémák feltérképezésében és megoldásában való aktív részvétellel. Segíti a megfelelő szociális ellátásokhoz való hozzájutást, a gyermekek családban történő nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését illetve megszüntetését. A szolgálat - a gyermekvédelem területén dolgozó társintézményekkel együttműködve - segítséget nyújt a családok megfelelő működésének megőrzésében, illetve a megbomlott egyensúly helyreállításában (családok és a gyermekek szociális, mentális, életvezetési zavarainak csökkentése és megszüntetése érdekében) családgondozás biztosításával. A szociális munka eszközeivel, szociális szolgáltatások biztosításával próbálja megelőzni a hatósági intézkedések elrendelésének szükségessé válását.

Egy 2016-os jogszabályváltozás nyomán jöttek létre a család-és gyermekjóléti szolgálatok valamint a család-és gyermekjóléti központok. A jogalkotó a klasszikus családsegítés feladatait (információnyújtás, kríziskezelés, ellátásokhoz való hozzájutás segítése, szociális segítő tevékenység, jelzőrendszer működtetése, általános információnyújtás) meghagyta a szolgálatoknál, a központok pedig hatósági tevékenységekhez kapcsolódó feladatokat végeznek (javaslattétel hatósági intézkedésre, esetmenedzselés, utógondozói munka stb.) és speciális szolgáltatásokat nyújtanak (pszichológus, jogi segítségnyújtás, kapcsolatügyelet, készenléti ügyelet, mediáció, családterápia). A szolgálatok - a feladatok megosztása után is - a gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermekekkel és családjukkal kapcsolatban a család-és gyermekjóléti központ által meghatározott feladatok ellátásában is közreműködnek.

Az ellátás igénybe vételének módja:

Az alapszolgáltatás keretében nyújtott személyes gondoskodást az ellátást igénybe vevő lakóhelyén lévő, illetve lakóhelyéhez legközelebb eső intézménynek, szolgáltatóknak kell biztosítani. A személyes gondoskodás igénybevétele *önkéntes*, az ellátást igénylő (gyermek, cselekvőképességes részlegesen korlátozott nagykorú személy, szülő, törvényes képviselő) kérelmére történik. Ha a gyermek védelme az ellátás önkéntes igénybevételével nem biztosított, a hatóság az ellátás kötelező igénybevételét elrendeli.

A szolgálat személyi és tárgyi feltételei:

A család-és gyermekjóléti szolgálatok személyi és tárgyi feltételeinek irányszámain és a létszámminimum normáit a személyes gondoskodás nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint a személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV30.) NM. rendelet 1. számú melléklete, a képesítési előírásokat ugyanezen jogszabály 2. számú melléklete határozza meg.

A szolgálat személyi feltételei megfeleltek a jogszabályi követelményeknek mind létszámban, mind szakképesítés tekintetében. 2021. évben 3 fő családsegítő végezte feladatait a család-és gyermekjóléti szolgálatnál, közülük 1 fő a szakmai irányítással kapcsolatos feladatokat is ellátta.

Az épületben 2 irodahelyiségben tartják a szolgálat munkatársai az ügyfélfogadást, ahol minden dolgozó munkavégzéséhez rendelkezésre áll internettel ellátott számítógép, íróasztal és irodánként egy-egy közös használatban lévő multifunkcionális nyomtató. A szolgálat 2 db saját használatú telefont és fax készülékkel rendelkezik. A kliensekkel kapcsolatos iratanyagokat kulccsal zárható szekrényben tároljuk.

Az épületben van egy váróhelyiség és egy interjúszoba. Az utóbbi megléte lehetőséget biztosít a klienssel végzett egyéni esetkezelésre, segítő beszélgetésre. Az interjúszoba ezen túlmenően helyszínéül szolgál a család-és gyermekjóléti központ által biztosított pszichológiai tanácsadások lebonyolítására, valamint helyet biztosít a gyámhivatal vagy a bíróság által szabályozott kapcsolattartásokhoz.

2016. január 1. napjától a hajdúnánási Család-és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere áll kapcsolatban a szakellátott gyermekek szüleivel a kiskorúak hazagondozásának érdekében. Az esetmenedzser egy irodahelyiségben van a szolgálat két családsegítőjével.

A család- és gyermekjóléti szolgálat munkáját meghatározó jogszabályok:

A családsegítés feladatait továbbra is az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, a gyermekjóléti szolgálat feladatait pedig a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény tartalmazza. A két törvény szakmai végrehajtási rendeletében került szabályozásra a részletes szolgáltatástartalom, valamint a feladatellátás tárgyi és személyi feltételei.

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról,
- 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról,
- 15/1998 (IV.30.) NM. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- 1/2000. SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,

- 235/1997. (XII.17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról

A szolgálatnál vezetett nyilvántartások, dokumentációk:

A Szolgálat egészére vonatkozó, a működést biztosító és engedélyező okiratok (alapító okirat, SZMSZ, éves költségvetés, munkaköri leírások, szakmai program) példányai intézményünkben megtalálhatók. A család- és gyermekjóléti szolgálat beszámolóit, statisztikáit, előterjesztéseket, szakmai anyagokat, konferenciákat, rendezvények összefoglalói szintén rendelkezésre állnak saját dolgozóink és a hozzánk érkező terepgyakornokok számára. A KSH minden év január 31. napjáig kér statisztikai adatokat a Szolgálat működéséről.

A napi munka során vezetett dokumentációk:

- Együttműködési megállapodás
- Esetnapló családokként

- Minden gondozott gyermekről vezetjük a jogszabályban előírt „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszert (GYVR), melynek használatát 2021. második felétől tett kötelezővé a jogalkotó. Az informatikai rendszerbe a meglévő adatok átmentése, és feltöltése több lépcsőben történt. A GYVR célja, hogy biztosítsa a különböző gyermekvédelmi szolgáltatások, intézmények, valamint a hatóságok között a gyermekvédelmi törvény adatkezelésre vonatkozó rendelkezéseinek figyelembevételével a kölcsönös tájékoztatást és az együttműködést, továbbá megjelölje az elvégzendő gondozási-nevelési feladatokat, és lehetővé tegye a gyermek sorsának alakításában részt vevő intézmények és hatóságok tevékenységének ellenőrzését.
- A családsegítők tapasztalataikról, családlátogatásaikról feljegyzéseket készítenek, valamint esetvezetésben rögzítik a családdal kapcsolatos információkat.
- 2012. július 01-től a szolgálat számára kötelező a Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről (KENYSZI) napi szintű használata, amely a kliensek TAJ szám alapú nyilvántartása. A rendszer ügyfélkapus regisztrációval használható, web alapú, országos szintű. A szolgáltatást igénybe vevők személyes adatait tartalmazza, szükséges napi szinten jelenteni az ellátottak és megjelentek létszámát.
- számítógépes WINIKSZ Intézményi Programcsomag Család és Gyermekjóléti modul.

A szolgáltatás célja:

Megelőzés (prevenció): A prevenció tevékenység rendkívül szerteágazó akár a megelőzni kívánt problémákat, akár a prevenció területeit, eszközeit, eljárásait nézzük. A prevenció általános célja a veszélyhelyzet megelőzése, a már kialakult veszélyhelyzet negatív hatásainak csökkentése, illetve a deviáns életút megelőzése. Azért, hogy a cél megvalósulhasson, a család- és gyermekjóléti szolgálat veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszert működtet, mellyel éves szinten megbeszéléseket tart intézményi szinten, illetve a családsegítő kollégák napi szinten kapcsolatot tartanak a jelzőrendszeri tagokkal. Rendszeresen tartunk szakmaközi megbeszéléseket. A jelzőrendszer együttműködésének értékelése minden év február 28-ig, a jelzőrendszeri tagok részvételével megtörténik, az ott megfogalmazottak alapján egy éves jelzőrendszeri terv készül és az együttműködés javítására vonatkozó javaslatok alapján folytatjuk a közös munkát.

Szociális és mentálhigiénés problémák: Ezek a gyűjtő problémák, amelyekkel a kliensek felkeresik a szolgálatunkat. Túlnyomó többségben a családon belüli kapcsolati, gyermeknevelési, életviteli, illetve elhanyagolással összefüggésben kell a családsegítő tevékenységet folytatni. A folyamat során lelki-mentális megerősítést is végeznek a munkatársak, valamint, ha a probléma úgy kívánja, a központ pszichológusa. Szükség esetén további problémáknak megfelelő ellátás igénybevételéhez segítjük a rászorulókat. A szociális és mentálhigiénés problémák élesen nem különíthetők el, általában több probléma jelentkezik egyidejűleg.

Krizishelyzet megszüntetése: Akut krízisek, ahol azonnali beavatkozás, segítség szükséges, például a családi-kapcsolati krízisek, ahol a családsegítő mentálhigiénés tevékenysége, vagy a központban tevékenykedő pszichológus segítsége mindenképpen szükséges.

A szolgálat szakmai tevékenysége:

A család-és gyermekjóléti szolgálat által nyújtott szolgáltatások önkéntesen és térítésmentesen vehetőek igénybe. A szolgálat keddi napokon nem tart ügyfélfogadást, ezeken a napokon a családsegítők a háttérmunkát, illetve családlátogatásokat végzik. Szerdai napokon az ügyfélfogadás egész nap zajlik. Az alapellátásban gondozott családokkal együttműködési megállapodás megkötése szükséges. A megállapodás keretében végzett szociális segítő tevékenység elemei - a problémák jellegétől függően - egy feladatokat, a feladatok felelőseit és határidejét rögzítő cselekvési tervben kerülnek meghatározásra, és a megjelölt határidőt követően a feladatok elvégzése ellenőrzésre kerül helyzetértékelés keretében. A

helyzetértékelés feladata annak megállapítása, hogy a meghatározott feladatok megfelelően teljesültek-e és az együttműködés lezárulhat, vagy további gondozási feladatok és időtartam meghatározása válik szükségessé. A családsegítők a fent említett megállapodás alapján rendszeres tanácsadásban, illetve a megállapodással nem érintettek esetében egyszeri találkozással segítik a rászoruló személyeket.

A táblázat a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat gondozási tevékenységeit mutatja nem és kor szerinti bontásban:

Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18-24 év	25-34 év	35-49 év	50-61 év	62 év feletti	Összese	Családok száma
Együttműködési megállapodás alapján	Férfi	6	10	24	15	2	7	5	4	-	73	
	Nő	10	12	24	12	10	18	23	6	1	116	
	Össz. (1):	16	22	48	27	12	25	28	10	1	189	57
	Ebből központtól érkező											
Nem együttműködési megállapodás alapján	Férfi	3	9	14	9	17	20	33	37	30	172	
	Nő	1	5	16	9	29	37	45	38	57	237	
	Össz. (2):	4	14	30	18	46	57	78	75	87	409	297
	ebből a gyermekvédelmi gond. keretébe tartozó hat. intézkedésbe bevont személyek	-	7	3	11	2	3	8	2	-	36	17
	Ebből (2) egyszeri alkalom:	3	12	28	18	46	57	78	75	86	409	
Összesen (1+2 sor)		20	36	78	45	58	82	106	75	88	598	354

A család- és gyermekjóléti szolgálat 2021. évben 57 család részére biztosított együttműködési megállapodás alapján szociális segítő munkát, mely 113 fő gyermeket és 76 felnőtt személyt érintett. A szociális segítő munka során a szolgálat rendszeresen jelen volt a család életében, így folyamatos és hatékony segítséget nyújtott a család, illetve a gyermek problémájának mielőbbi megoldása, enyhítése céljából.

Szolgálatunk a hatósági intézkedéssel érintett 36 gyermek esetében 17 család vonatkozásában működött közre a család-és gyermekjóléti központ által meghatározott feladatok ellátásában.

A 0-18 éves korcsoportot vizsgálva megállapítható, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is legmagasabb számban a 6-13 éves korosztály érintett. 2021. évben ez a korosztály a gondozásban lévő gyermekek 42,5%-át tette ki. A legtöbb együttműködési megállapodással rendelkező felnőtt kliensünk a 35-49 év közöttiekből került ki, amely azzal is magyarázható, hogy többnyire ez az a korosztály, akik szülőként gyermekük jelzése ügyében kerülnek velünk kapcsolatba. A jelzőrendszer tagjai által kezdeményezett új alapellátásba vételre 2021. évben 41 gyermek esetében került sor. Önkéntes, a szülő által történő kapcsolatfelvétel 1 alkalommal történt, gyermek által kezdeményezett eset nem volt az elmúlt év folyamán.

Ellátásba vételre 0-2 éves korosztálynál leginkább a szülő felelőtlensége miatt került sor. Elsősorban azért, mert nem tesz eleget maradéktalanul szülői kötelezettségének, gondozási, nevelési feladatainak (egészségügyi elhanyagolás). Többgyermekes családok esetén a probléma jellege miatt az alapellátást a családban nevelkedő valamennyi gyermek vonatkozásában kiterjesztjük.

Az alapellátás keretében történő családgondozás leggyakoribb okai (ezek az okok halmozottan fordulhatnak elő egy-egy család esetében):

- iskolai hiányzás, iskolai magatartási problémák,
- rendszertelen óvodába járás,
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség,
- magatartászavar, teljesítményzavar,
- lelki-mentális, pszichiátriai betegség,
- szülők elhanyagoló magatartása,
- szülők vagy más családtagok súlyos kapcsolati konfliktusai,
- szabálysértés elkövetése,
- gyermeknevelési problémák, következtelen nevelési módszerek alkalmazása,
- lakhatási problémák (túlzsúfoltság, infrastruktúra hiánya, pl. víz, áram),
- anyagi (munkanélküliség, a háztartás elégtelen jövedelme).

Azokban az esetekben, ahol a probléma jellegéből adódóan az önkéntes együttműködéstől eredmény nem volt várható, illetőleg a gondozás során az előzőleg megbeszélt feladatokat nem teljesítették a szülők és a gyermekek, szükségessé vált a Család-és Gyermekjóléti Központ felé továbbítani az ügyeket a gyermekek érdekében. Szolgálatunk 5 gyermek esetét küldte meg a központ felé. Elsődleges szempontként, a törvényi előírásoknak megfelelően célunk a veszélyeztetettség megelőzése, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, krízishelyzetek megoldása. A veszélyeztetettség megelőzés érdekében, szolgálatunknál igen magas azoknak a száma, akik tanácsadáson vesznek részt. Egyszeri beavatkozást igénylő jelzést 52 esetben kaptunk, ez 61 gyermeket érintett. Ezekben az esetekben nem indokolt a szoros együttműködés, azonban a problémák további súlyosbodásának elkerülése végett kiemelkedőek a megelőző tevékenységek, mint például: információnyújtás, tanácsadás, segítő beszélgetés, egyéni esetkezelés. Ezekkel a családokkal eseti jelleggel került kapcsolatba a szolgálat, mely 1-2 alkalmas kapcsolattartást jelentett.

Szolgálatunkat a bíróság gyermek-elhelyezési és gyermektartásdíj megállapítása iránti per során, valamint a gyámhivatal gyermekgondozási díj megállapítása során 14 alkalommal kérte fel környezettanulmány elkészítésére.

A szolgálathoz forduló személyek gyakran kérnek formanyomtatvány kitöltésében, hivatalos ügyekben való közreműködésben vagy információnyújtásban segítséget. Az együttműködési megállapodás nélkül azoknak a személyeknek nyújtunk segítséget, akiknek a problémája esetenként egy, de legfeljebb három találkozásnál nem igényel többet, így megállapodás

megkötésére nincs szükség. Szolgálatunk arra törekszik, hogy a kliensek képessé váljanak az egyszerű nyomtatványok, kérelmek önálló megírására, kitöltésére. Ezen kliensek száma a tavalyi évben 409 fő volt.

A család-és gyermekjóléti szolgálat 2021. év szakmai tevékenységeinek számát tekintve megfigyelhető volt, hogy azok kis mértékben elmaradnak a korábbi évekhez képest. Ennek oka az, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt az ügyfelekkel való személyes találkozások számát továbbra is minimálisra kellett csökkenteni, mely az ügyfélfogadáson megjelentek és a családlátogatások számának alakulásában is megmutatkozott. A szociális segítő tevékenység során a kapcsolattartás elsődleges eszköze továbbra is a telefon volt, mely alapvető kommunikációs eszközzel a családok nagy része rendelkezik.

A problémák megoldását célzó szakmai tevékenységek számát az alábbi táblázat mutatja.

A család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységének száma (halmozott adat):

Megnevezés		Szakmai tevékenységek száma (halmozott)	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás		227	138
Tanácsadás		760	127
Segítő beszélgetés		895	141
Ügyintézéshez segítségnyújtás		1048	372
Családlátogatás		732	138
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáférés	pénzbeli	89	97
	természetbeni	5	10
Közvetítés	másik szolgáltatóhoz	3	3
	család-és gyermekjóléti központhoz	-	-
Esetmegbeszélés		13	12
Esetkonferencia		30	16
Esetkonzultáció		65	44
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés		14	12
Adományközvetítés		25	18
Pszichológiai tanácsadás		77	33

A család-és gyermekjóléti szolgálat elsősorban egyéni esetkezelés formájában végzi gondozási tevékenységét. A vírushelyzet előtt kialakított gyakorlatban a gondozásban lévő gyermekek hetente, személyesen keresték fel szolgálatunkat egyéni esetkezelés céljából, mely a számukra megállapított feladatok egyik fontos eleme. A digitális oktatás időtartama alatt ez a kapcsolattartási forma teljesen megszűnt. Az iskolák 2021 szeptemberétől visszatértek a jelenléti oktatásra, azonban a gyermekek csak nehezen állnak vissza a korábban megszokott rendhez, melynek javításán folyamatosan dolgozunk.

Az egyénekekkel és családokkal végzett szociális segítő tevékenység során nem az információnyújtás volt az elsődleges feladatunk, hanem nagy szerepet kapott a segítő beszélgetés, tanácsadás. A családsegítő munkatársak leggyakrabban terepen dolgoznak, a családot otthonában keresik fel. Fontos a bizalmi légkör kialakítása a hatékony munka érdekében. A családtagok otthonukban, saját személyes szférájukban könnyebben megnyílnak. A rendszeres látogatás tapasztalatai sok információt hordoznak a családdal érintett

szakemberek számára, segítve ezzel munkájukat az ügyfelek érdekében. A család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai minden esetben, amikor szükségszerűnek és indokoltnak ítélték meg, (pl. súlyos veszélyeztetéssel összefüggő feladatellátás, krízis helyzet, környezettanulmány készítése) a korlátozások ellenére is személyesen keresték fel a családokat.

Családlátogatás 732 esetben történt a kliensek otthonában. Ezek alkalmával többnyire a beérkező jelzések alapján az új eseteknél a kapcsolatfelvétel, a környezettanulmányok elkészítése, a cselekvési tervekben vállaltak ellenőrzése, segítő beszélgetések, tanácsadások, információnyújtás történt, illetve szükség esetén vagy felkérés alapján javaslatétel a további gondozási formára.

A gyermekek és a családok érdekében a szolgálat együttműködésre törekszik a gyermekvédelemben érintettek képviselőivel. A hatékonyabb esetkezelés érdekében 13 esetszembeszélelést, 65 esetszonzultációt tartottunk, összesen 56 gyermekkel kapcsolatban, melyek telefonon keresztül valósultak meg. A védelembé vételi, illetve egyéb gyermekvédelmi intézkedések javaslatá előtt esetszonzferenciát tartunk, mely a szakemberek bevonásával történik. A tavalyi év során személyes jelenléttel 30 esetszonzferencia megtartására került sor, 16 kiskorú ügyében. Az esetszonzferenciák pozitív tapasztalata, hogy az esetek többségében az érintett családok és meghívott szakemberek is megjelennek a beszembeszéleléseken, ezáltal mindenki számára megfelelő megoldások születnek, s a gyermekek vérszerinti családjukban nevelkedhetnek továbbra is.

A szolgálat és a jelzőrendszeri tagok együttműködését minden érintett jónak ítélte meg a szolgálathoz benyújtott beszámolóiban, melyet az éves gyermekvédelmi tanácskozásához küldtek meg. A jelzőrendszeri tagok úgy, mint az egészségügyi szolgálatok (a védőnők, a házi gyermekorvos és a háziorvosok), a köznevelési intézmények (a bölcsőde, az óvoda, az általános és szakképző iskola), a rendőrség, a pártfogói felügyelői szolgálat, a gyermekjogi képviselő és a települési önkormányzat jegyzője kölcsönösen számíthatnak egymás segítségére. A jelzőrendszeren kívüli, de gyermekvédelemben érintett szakemberekkel, a nevelőszülői hálózatokkal, a járási gyámhivatallal, a helyi Polgárőrséggel és az Ezüsthíd Tanodával is kiemelkedően jó a munkakapcsolat. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és a Polgárőrség kapcsolatát szoros együttműködés jellemzi, amely alapján a szolgálatunk bármikor számíthat a polgárőrség segítségére, közreműködésére. Az elmúlt évben több alkalommal kértünk segítséget a polgárőrségtől az SZGYF által a RSZTOP keretében biztosított tartós élelmiszerszomag osztásakor.

Az Ezüsthíd Tanoda szolgáltatásait a helyi sajátosságokra és a gyermekek egyéni szükségleteire építve, a szülők bevonásával, a gyermek nevelési-oktatási intézményével, a család- és gyermekjóléti szolgálattal, a család- és gyermekjóléti központtal, a helyben elérhető egyéb, az érintett korosztály számára szolgáltatást nyújtó intézménnyel, valamint szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer egyéb tagjával együttműködve nyújtja. Szolgálatunk meghívására részt vesz a tanodát rendszeresen igénybe vevők ügyében tartott esetszembeszélelésen. Évente egyszer tájékoztatást nyújt a tanoda működésének tapasztalatairól, szolgáltatásaiban és az igénybevétele módjában bekövetkező változásokról. Szolgálatunk a tanodától kapott információk alapján tájékoztatja a célcsoportját a nyílt tanodai napok, programok lehetőségéről. A tanoda szakembereivel történő kapcsolattartás leggyakrabban személyes szóbeli, vagy telefonon keresztül történő egyeztetések formájában valósul meg. Az együttműködés szakmailag jól megalapozott. Az Ezüsthíd Tanoda és szolgálatunk között évek óta fennálló együttműködési megállapodás van érvényben.

A család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenysége a kezelt probléma típusa szerint az ellátott gyermekek körében:

A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (az elsődlegessel együtt) (db)
Életviteli	8	29
Családi-kapcsolati konfliktus	7	15
Családon belüli bántalmazás	-	-
Elhanyagolás (oktatási, nevelési)	12	52
Gyermeknevelési	10	41
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	10	35
Magatartászavar, teljesítményzavar	2	11
Fogyatékoság, retardáció	-	-
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	5	8
Szenvedélybetegség	1	6
Foglalkoztatással kapcsolatos	-	12
Anyagi (lakhatással, megélhetéssel kapcsolatos)	-	21
Ügyintézésel kapcsolatos	-	27
Információkéréssel kapcsolatos	-	27
Egyéb	2	14
Összesen	57	298

Továbbra is jellemző, hogy a családokban a problémák egyre inkább halmozottan jelennek meg. Az igénybe vevőknek leggyakrabban anyagi, életviteli, gyermeknevelési, és családi konfliktusokkal kapcsolatos problémáik vannak. A problémátípusokat tekintve az anyagi jellegű problémák megoldásában kérik legnagyobb százalékban segítségünket. Az alacsony jövedelem miatt jellemzően az alapvető szükségletek kielégítésének hiányáról van szó, továbbá a felhalmozott közüzemi tartozások megfizetését nem tudták megoldani segítség nélkül ügyfeleink. A szolgálat családsegítői minden esetben tájékoztatást nyújtanak a szociálisan rászoruló személyek számára a szociális, gyermekvédelmi, egészségügyi, családtámogatási és egyéb ellátások igénylésének lehetőségéről, továbbá a helyben igénybe vehető egyéb ellátások és szolgáltatások fajtáiról, feltételeiről és az igénybevétel módjáról. Ennek körében segítséget nyújtanak a kérelmek megírásában (gyógyszertámogatás, önkormányzati támogatások, stb.), továbbá megváltozott munkaképességű személyek nyugdíjazása, öregségi-és özvegyi nyugdíj és családtámogatási ellátások igénylésével kapcsolatos ügyek intézésében is.

Fentiekén túlmenően jelen van a szülők életviteléből adódó veszélyeztetettség, melyhez szorosan kapcsolódik a gyermekek nevelésének elhanyagolása, a számonkérés, az ellenőrzés és a következmények nélküli, megengedő szülői attitűd.

A családi konfliktusok hátterében gyakran a gyermek, vagy a szülő mentális problémája, a család diszfunkcionális működése húzódik meg. A családi-kapcsolati konfliktusoknál a szülők részéről ritkán tapasztaljuk az egyéni felelősségvállalást, sokkal inkább a hárítás és hibáztatás jellemzi a segített szülőket. Továbbra is előfordul a szülő-gyermek közötti konfliktus, mely elsősorban a kamaszok életére jellemző, ezek során a szülők megoldási módszerei a gyermekben még nagyobb ellenállást váltanak ki.

A család-és gyermekjóléti szolgáltatás hatékonysága nagyban függ a családok együttműködési készségétől. Sokszor eredménytelen a kapcsolatfelvétel a jelzés beérkezését követően. A családok egy része nem veszi komolyan a gyermekekkel kapcsolatos problémákat, olykor több hónapot is igénybe vesz, mire sikerül megfelelő együttműködést kialakítani és egy olyan cselekvési tervet kidolgozni a családokkal, ami veszélyeztetettség mielőbbi megszüntetését segíti elő. Ez az együttműködési nehézség hátráltatja a hatékonyságot.

Szolgálatunk a legtöbb jelzést továbbra is az oktatási, nevelési intézményekből kapja. Több esetben igazolatlan óvodai és iskolai mulasztásról van szó, azonban emelkedik az igazolt, ugyanakkor indokolatlanul hosszúra nyúló hiányzások száma, mely már megfigyelhetően az alsó tagozatban is egyre gyakrabban jelen van. A gyermekek a tananyagot otthon egyedül bepótolni nem tudják, a szülőkkel az iskola kommunikációja általában egyoldalú vagy sikertelen, a szülők nem járnak szülői értekezletre, fogadóórára, nem érdeklődnek gyermekük tanulmányi helyzetéről, érdemjegyeiről. Azok a gyermekek, akiknél az igazolt hiányzások szám eléri vagy meghaladja a 250 tanórát, osztályozóvizsgára vagy évisméltésre kényszerülnek.

Szolgálatunk szakmai munkáját segítette 1 fő pszichológus, aki a hajdúnánási Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde pszichológusaként kihelyezett tanácsadást tartott heti 4 órában. A tanácsadáson Polgár településen 33 fő vett részt összesen 77 alkalommal. A szolgáltatást a családsegítő javaslatára, a család-és gyermekjóléti központ engedélyével veszik igénybe a gyermekek és a szülők. A pszichológusi segítséget különösen magatartászavar, családi konfliktus, életvezetési, kamaszkori problémák, nevelési nehézségek esetén vették igénybe.

A Család-és Gyermekjóléti Központ jogi tanácsadást is biztosított Hajdúnánáson. Az ellátottak ezt a szolgáltatást nem vették igénybe.

Az anyagi nehézségek esetén az információnyújtáson, ügyintézésben való segítségnyújtáson túl adományszervezés, adományban való részesítés feladatokat is ellát család-és gyermekjóléti szolgálat.

A tavalyi évben szolgálatunk több magánszemélytől kapott felnőtt-és gyermek ruházatot és játékadományt, melyeket személyesen szállítottunk ki a rászoruló családok számára, összesen 25 alkalommal, mely 18 családot érintett.

A Rászoruló személyeket támogató operatív program (RSZTOP) keretében a Szociális Gyermekvédelmi Főigazgatóság a tartós élelmiszer csomagokat a járvány ideje alatt is biztosította a rászorulóknak. Minden hónapban egy-egy alkalommal 60-70 csomag osztására került sor. A nyári időszakban a 0-3 éves korú gyerekeken kívül 1 alkalommal a 7-14 éves korú gyermekek is részesültek a tartós élelmiszer csomagban. 2021 februárjától újraindult a szociálisan rászoruló megváltozott munkaképességű és rendkívül alacsony jövedelmű időskorú személyek számára is az élelmiszercsomag osztása. Ez a tavalyi évben 3 alkalommal valósult meg, s egy-egy alkalommal 106 fő részesült az adományban. A családsegítők minden hónapban közreműködnek a csomagosztás időpontját tartalmazó értesítők személyes átadásában, legtöbbször a család otthonában történő felkeresés útján. Ennek oka, hogy telefonos értesítés ellenére a jogosultak egy része nem keresi fel szolgálatunkat, hogy átvegye az értesítőt. Az osztás során az intézmény munkatársainak tapasztalatai szerint sajnos sok esetben fordul elő, hogy az élelmiszer csomagért az előzetes értesítés ellenére sem jön el a jogosult szülő. Előfordult, hogy a 60-70 csomagból az SZGYF munkatársai a segélycsomagok 1/3-át visszazállítottak. Annak megakadályozása érdekében, hogy a kartondobozok, melyben a segélycsomagokat az érintettek megkapják, ne utcai szemétként végezzék, több alkalommal

kértünk segítséget a polgárőrségtől. A polgárőrséggel is nagyon jó munkakapcsolatban áll szolgálatunk, munkánkat készségesen segítik.

Polgár Város Önkormányzatának Család-és Gyermejjóléti Szolgálata 2021. évben is megszervezte a nyári szabadidős foglalkozását 2021. július 5-9-ig. A programra elsősorban a 7-12 év közötti gyermekek jelentkezhetek. A gyermekek felügyeletét és a programok lebonyolítását a szolgálatunk dolgozói végezték. A heti programtervezetet úgy állítottuk össze, hogy abban az irányított csapatmunkára, az egyéni és a közösségi élményszerzésre, az egyéni erősségek kidomborítására, továbbá a pihenésre, a kötetlen barátkozásra, játéokra egyaránt legyen lehetőség. A rendezvénysorozatot helyi vállalkozások támogatták. A hetet egy közkedvelt program, a fürdőzés zárta, melyet a polgári Strandfürdő üzemeltetője, a Béres Aqua Kft. térítésmentesen biztosított a részt vevő gyermekek számára. Intézményünk a gyermekek nevében is köszönetét fejezte ki a támogatóknak.

A család-és gyermejjóléti szolgálat munkáját nagymértékben meghatározza, hogy miként működik a jelzőrendszer, milyen a kapcsolat a tagok között, hiszen a tőlük kapott információk alapján nyílik mód a veszélyeztetett, elhanyagolt gyermekek feltérképezésére. A jelzőrendszer tagjai a saját területükön végzett gyermekvédelmi munkájukkal teszik hatékonyabbá a szolgálat munkáját azzal, hogy az időben jelzett problémákat eredményesebben lehessen kezelni. Az írásos beszámolókból kitűnik, hogy veszélyeztetettséget észlelő-és jelzőrendszer tagjai a gyermekvédelmi feladatokat ellátók együttműködéséről pozitívan nyilatkoztak, azonban a kialakult jó gyakorlattól eltérni nem szabad, azt folyamatosan fenntartani, erősíteni szükséges, és ebben minden érintett közreműködésére szükség van. A tapasztalt és kezelt problémák, nehézségek alapján a jövőre vonatkozó javaslatok és célok között szerepel a jelzőrendszer tagjainak együttműködésével az iskolai és óvodai igazolatlan hiányzások, a magatartásbeli problémák, valamint a szülői elhanyagolás visszaszorítása. Különösen fontos továbbra is nagy hangsúlyt fektetni a gyermeknevelési, életvezetési technikák szülők számára való megtanítására.

A fertőző betegségek és a mostanában újból gyakorivá váló fejtetvesség jelenléte miatt fontos a megfelelő testi higiénére és az egészséges életmódra nevelés, életviteli, felvilágosító programok szervezése. A gyermekek, fiatalok körében megjelent szennyezőbetegségek miatt szükséges a korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciók előadások, programok szervezése.

A 2022-es évre javasolt intézkedési terv célkitűzései az alábbiak:

- az indokolatlan igazolt és az igazolatlan hiányzások számának további csökkentése mind az óvodába, mind az iskolába járó gyermekeknél,
- törekvés a szülői felelősség erősítésére, és az elhanyagolás visszaszorítására,
- az esetmegbeszélések, esetkonferenciák gyakoriságának növelése a jelzőrendszeri tagok aktív részvételével, a kialakított szoros partneri kapcsolatok fenntartása és további mélyítése,
- felvilágosító, prevenciók előadások, programok gyakoriságának növelése.

Napsugár Óvoda és Bölcsőde Törvényi háttér

1991. évi LXIV. törvény a gyermeki jogokról

1997.évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

1997. XXXI. törvény az ingyenes bölcsődei és óvodai gyermek étkeztetés kiterjesztése érdekében történő módosításáról

Általános gyermekvédelem

- A gyermek születését megelőző gyermekvédelem
- A gyermek pszichés gondozásának ellátása
- A gyermeknevelés, az iskoláztatás és az otthonteremtés anyagi feltételeinek biztosítása
- Prevenció, bűnmegelőzés
- Gyermeki jogok biztosítása

A 2021. évi októberi statisztikai adatok alapján az óvodába járó gyerekek száma: 286 fő

Az óvodai létszám a gyermekvédelmi mutatók alapján

Gyermek besorolása	3 – 4 éves	5 -6 éves	összesen
Hátrányos helyzetű	43	22	65
Halmozottan hátrányos helyzetű	3	3	6
Veszélyeztetett	4	13	17
Összesen	50	38	88

Az intézmény célja:

„A prevenció, a gyerekek fejlődését hátrányosan befolyásoló körülmények feltárása, a hátrányos helyzet csökkentése, és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel” (Pedagógiai program)

Feladata:

Gyermekvédelmi munkánk elsődleges feladata a megelőzés. A megfigyelési rendszer, jelzőrendszer kialakításával kívánjuk elérni, hogy a hátrányt okozó körülmények ne váljanak veszélyeztetettségi tényezőkké. Óvodai keretekben megfelelően megadjunk minden segítséget a hátrányok csökkentéséhez, és kompenzáljuk lehetőségeink szerint azokat a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között. Folyamatosan figyelemmel kísérve a gyermek helyzetének változását, arról nyilvántartást vezetünk. Szükség esetén jelzéssel élünk a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, illetve a Gyámhivatal szakemberei felé.

Kiemelt feladat volt a 2021-2022-es nevelési évben

- A gyermekvédelmi esetek feltérképezése, a feladatok koordinálása gyermekvédelmi szempontból szükséges nyilvántartások vezetése,
- a gyermekek figyelemmel követése, a károsító körülmények kiszűrése, korai felismerése, azok megszüntetése,
- problémás családok hatékonyabb „látogatása”,

- a szülőkkel való hatékony együttműködési formák keresése, a pandémia előtti jól bevált hagyományok ápolása (szülős beszoktatás, rendhagyó szülői értekezletek, munkadélutánok, egészségügyi programok, családi nap, nyílt napok, ünnepek).

A feltáró és segítő munkában szorosán együtt működik a gyermekvédelmi felelős a csoportban dolgozó óvónókkal. Az intézmény jó kapcsolatot ápol a helyi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, illetve a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Hajdúnánási Tagintézményének szakembereivel. A kölcsönös információáramlás a közös munka hatékonyságát növelte, a problémajelzésekre való rövid időn belüli reagálás.

A hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének záloga, a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatás. Tudatos pedagógiai munkával a hátrányok csökkenthetők. Szeretetteljes légkörben, egyéni bánásmóddal, egyénre szabott fejlesztésekkel a megfelelő szakember segítségével, meggyőzve a szülőket a fejlesztés fontosságáról az esélyegyenlőség biztosítható.

A gyermekek egészségvédelme és a károsodások kiszűrése és megelőzése céljából, a gyermekorvos valamint a fogorvos évenként végzi a gyermekek szűrését. A védőnői rendszeres látogatások mellett, szükségsszerűségekre is sor került.

Az óvodapedagógusok munkájának köszönhetően viszonylag kevés gyermekvédelmi intézkedést kellett megtenni, hiszen sok problémát helyi szinten meg tudtak oldani.

A felmerült problémák okai

- óvodából való távolmaradás
- a gyermek elhanyagoltsága
- fejtetvesség
- óvodába szükséges eszközök hiányossága (benti cipő, tornafelszerelés)

Az óvoda gyermekvédelmi és jelzőrendszeri tevékenysége

Tevékenység	Tevékenység száma
Szülői konzultáció	3
Családlátogatás (problémák esetén)	12
Esetmegbeszélés (óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelős)	
Konzultáció külső szakemberrel	7 (Védőnővel fejlettség miatt)
Konzultáció gyermekjóléti szolgálat munkatársaival	
Esetkonferencia	
Jelzés a gyermekjóléti szolgálat felé	18
Jelzés a gyámhivatal felé	

A Napsugár Óvoda és Bölcsőde intézményi képviselte minden év márciusában részt vesz a Család -és Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett gyermekvédelmi tanácskozáson, melyre előzetesen írásos beszámolót nyújt be az óvoda gyermekvédelmi felelőse.

Az intézményben folyó gyermekvédelmi munkát minden nevelési év végén értékeli a gyermekvédelmi felelős, s beszámol róla a nevelési évet záró értekezleten.

Bölcsőde

A bölcsődék működését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998./IV.30./NM rendelet határozza meg.

A működés rendjét a bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai; Módszertani levél (NRSZH, 2012.), az intézmény saját Szakmai programja szabályozza. A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része a családban nevelkedő 20 hetes – 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény.

Bölcsődébe felvehető: minden olyan kisgyermek, akinek szülei, nevelői, gondozói valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozását.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény kiemeli olyan kisgyermek – szociális vagy egyéb ok miatt – felvételi lehetőségét, akinek egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei gondozás, nevelés.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A 2021/2022-es nevelési évben 22 főt írtak be a bölcsődébe, a felvett gyerekek száma 14 fő. Az előző nevelési évből 8 gyermek maradt a bölcsődei csoportban.

Hat gyermek jelenleg is várólistás. Egy gyermek elutasításra kerül, őt óvodába vették fel.

Az évközben 2. életévüket betöltött gyermekeknek is tud az intézmény férőhelyet biztosítani, mivel a korábbi bölcsődések óvoda éretté válásuk után - bölcsődei gondozónői beszoktatással - átmennek valamelyik óvodai csoportba. Így a bölcsődei férőhely kihasználtsága maximális, hiszen, ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévét -a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel -, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható a bölcsődei csoportban.” 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet)

A 2021/2022-es nevelési évben a felvételi könyvben szereplő gyermekek száma éppen ebből a rendszerből adódóan jelenleg 22 fő.

Gyermekek jogának védelme

A bölcsődei szolgáltatások biztosítása során tilos a hátrányos megkülönböztetés. Az ellátást igénybe vevőt megilleti a személyes adatainak védelme, joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez.

A bölcsőde különös figyelmet fordít a gyermeki, szülői jogok érvényesülésére, tájékoztatással, érdekképviseléssel. A gyermekek napközbeni ellátása keretében a bölcsődei ellátásban részesülők jogainak és érdekeinek érvényesítését elősegítő Érdekképviselési Fórum működik a bölcsődében. Az Érdekképviselési Fórum tagjainak, valamint a Gyermekjogi képviselőnek neve és elérhetősége a bölcsőde öltözőjében elhelyezett hirdető táblán olvasható.

Gyermekvédelmi adatok

A jelenleg beíratott gyermekek között egy gyermek sem részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, nincs hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű a csoportban.

A bölcsődébe járó gyermekek szülei közül 13 családból mindketten munkavállalók. Egy szülő egyedül neveli a gyermekét, ő dolgozik. Kettő gyermek három vagy több gyermekes családból van a bölcsődében, így ők mentesülnek a gondozási díj fizetése alól.

A bölcsődei beszoktatás minden esetben családlátogatással kezdődik, ahol lehetőség van a gyermek családban elfoglalt helyének, lakáskörülményeinek megfigyelésére. A szülőkkel napi kapcsolatban vannak a kisgyermeknevelők. A gyermekek érkezésekor és távozásakor lehetőségük van a problémák megbeszélésére. A szülőkkel már a beszoktatás ideje alatt igen jó kapcsolatot sikerült kiépíteni a kisgyermeknevelőknek, tanácsaikat elfogadják, kikérik véleményüket. A megtartott szülői értekezleten szinte teljes létszámban vettek részt. Ezek az értekezletek általában egy közvetlen hangulatú beszélgető körré alakultak át, ahol a szülők elmondták tapasztalataikat, s a felmerülő problémákra közösen kerestek megoldásokat a nevelőkkel, tanácsot kérhettek akár egymástól is.

Minden gyermeknek van saját kisgyermeknevelője, aki a csoportba járók közül 6-7 gyermek szorosabban kötődik. Ő szoktatja be a gyermeket a közösségbe, ő az a személy, aki az anyától részletes tájékoztatást kap a gyermek, otthoni szokásairól, a vele kapcsolatos fontosabb teendőkről. A nap nagy részében ő gondozza a gyermeket, eteti, öltözteti, lefekteti, ha igényli, babusgatja, ölebe veszi, dúdolgat, mesél neki, megvigasztalja őt, ha bánatos, s figyelemmel kíséri és segíti a fejlődését a bölcsődei tartózkodása végéig. Ez a rendszer még nagyobb lehetőséget biztosít az egyéni bánásmódra és az esetlegelt problémák észlelésére feltárására.

A bölcsődét heti rendszerességgel látogatja a gyermekorvos, aki szükség esetén megvizsgálja a gyermekeket és tanácsokkal látja el a szülőket. Rendszeres a kapcsolattartás a védőnővel is. Szükség esetén (gyermek veszélyeztetettsége) az intézmény felveszi a kapcsolatot a Gyermekjóléti szolgálattal.

Ebben az évben nem volt olyan eset, amikor a gyermek veszélyeztetettsége esetén intézkedés történt volna.

3. Felügyeleti szervek által tett ellenőrzések megállapításainak bemutatása

2021. évben ellenőrzés nem történt.

4. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

A gyermekek védelme vonatkozásában a jövőre vonatkozó céloknak, elképzeléseknek arra kell irányulniuk, hogy a település megfelelő környezeti feltételeket teremtsen a feltörekvő fiatal korosztály számára, ahol otthonosan érzik magukat, ahol kiszámíthatóak az életviszonyaik, ahol problémák esetén szakértő segítséget találnak azok megoldásához. Kiemelten fontos a prevenciók tevékenység a hátrányokkal küzdő iskoláskorú gyermekek, fiatalok és családjaik számára szülői szerepet erősítő, családi konfliktusokat rendező, a családi kohéziót erősítő, valamint az oktatási rendszeren kívüli integrációs, prevenciók programok, felvilágosító, tájékoztató jellegű előadások lebonyolítása. Ehhez továbbra is együtt kell, hogy működjön a különböző szakterületek gyermekekkel foglalkozó szakemberei, hiszen egymás szakmai kompetenciáit felhasználva valósulhat meg a gyermekvédelmi rendszer gyors, pontos, hatékony és kiszámítható módon történő működése.

5. Bűnmegelőzési Program

Településünkön a bűnmegelőzés érdekében összehangoltan végzi munkáját a rendőrség, a mezőőri szolgálat, a polgárőrség, a közterület-felügyelő és a településőrök. Összesen 43 db térfigyelő kamera segíti a preventív munkát. Az önkormányzat által életre hívott Közbiztonsági Fórum negyedévenként ülésezik a fent említett szereplők jelenlétével, és értékeli a tevékenységet, felhívják a figyelmet a konkrét problémákra, feladatokra. Településünk rendelkezik a képviselő-testület által elfogadott Bűnmegelőzési Programmal. A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számáról, és az általuk elkövetett bűncselekményekről a gyermekjóléti szolgálat beszámolója tartalmaz részletes adatokat. A városban, a településen működő civil szervezetek összefogása a bűnmegelőzés, a fiatalok védelmébe érdekében példaértékű.

6. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A településünkön működő civil szervezetek és az önkormányzat közötti együttműködés kiegyensúlyozott. Az önkormányzat pályázati eljárás keretében anyagi támogatást nyújt a szervezeteknek. A gyermekvédelmi, gyermekjóléti munka során együttműködünk a helyi Vöröskereszttel, a Polgárőrséggel, a Polgár Városért Alapítvánnyal, a Polgár és Térsége Egészségügyéért Alapítvánnyal. Kialakult hagyomány a közös adománygyűjtés és osztás, a különböző jótékony rendezvényeken való közreműködés. A szervezetek célul tűzték ki a fiatalok korosztály érdekében nyújtott prevenciós tevékenységet. A napi szoros együttműködés további előnye az információáramlás és információcsere, amely ahhoz nyújt segítséget, hogy teljes rálátásunk legyen a hátrányos helyzetű, nehezen élő gyermekekre. A 2021. év is a COVID-19 járvánnyal volt terhelt, így a civil szervezetekkel tartott közös rendezvények is elmaradtak, valamint az önkormányzat sem tudta megrendezni a gyermekek érdekében évek óta, már hagyománnyá vált eseményeit.

Összegzés

A fentiek alapján összegzésképpen megállapítható, hogy a helyi önkormányzat, a jegyzői gyámhatóság, a család- és gyermekjóléti szolgálat a hatósági és szolgáltatási feladatait hatékonyan, a lakosság érdekeit szem előtt tartva, a jogszabályoknak megfelelően ellátta 2021. évben.

Bízunk benne, hogy szakembereinkkel továbbra is megfelelő színvonalon tudjuk biztosítani a családok szükségleteihez igazodó gyermekvédelmi munkát.

Kérem a Képviselő-testületet, a beszámolókat megtárgyalni, javaslataikkal ellátni és elfogadni szíveskedjenek.

Polgár, 2022. május 16.

Tisztelettel:

Tóth József
polgármester

Határozati javaslat
...../2022. (V. 26.) határozat

Polgár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a „Javaslat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2021. évi átfogó értékelésére” elnevezésű előterjesztést és az alábbi döntést hozta:

1. A képviselő-testület a 2021. évi gyermekvédelmi munka értékeléséről szóló beszámolót elfogadja.
2. Felhívja a jegyzőt, hogy a beszámolót a Hajdú-Bihar megyei Kormányhivatal részére az előírt tájékoztatási kötelezettségre hivatkozással küldje meg.

Felelős: dr. Sivák Anita jegyző

Határidő: 2022. május 31.